

MORAVČAN

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ OBECNÍHO ÚŘADU MORÁVKA

www.moravka.info

V Morávce 20. února 2013

Č. I/2013

Zimní servis

Festival na sněhu

Velice povedená akce, která poučila a také pobavila. Díky Martinovi Foldynovi je tu něco nového s velice příznivým ohlasem. Smekám před všemi, kteří tuto akci zajišťovali. Patří jim všem veliký dík.

Škola

Má nového ředitele, který je se svými dvěma metry výšky nepřehlédnutelný. Byl vybrán konkurzní komisí, která pracovala ve složení: předseda Vítězslav Höger, členové Carbolová Lenka, Jarolím Petr, Rohanová Sylva, Kachtíková Hana, Dědicová Dana, Richter Karel. Komise provedla výběr na základě pohovoru, vybrala dva kandidáty, kteří postoupili do užšího finále, přidělila body a určila pořadí. Takže moje práce spočívala v tom, že jsem jmenoval na základě doporučení komise prvního v pořadí a tím byl Mgr. Ivo Bojas. Zaručené informace, že ředitele vybíral starosta neplatí, protože jsem do výběru nezasahoval a nemohl jsem a ani nechtěl jej ovlivnit. To byl také důvod, proč jsem se opakovaně odmítl stát členem komise. Popřeji panu řediteli hodně úspěchů v jeho práci ať ho optimismus neopouští i ve složitých situacích. Jako vklad do funkce má zapsaných 17 dětí do první třídy.

Sníh na cestách

Každoročně máme v tomto období na obci telefonáty, někdy docela arogantní, které nás upozorňují, že obec se o sjízdnost komunikace nestará, přestože občané platí daně. Sníh k zimě patří a nemyslím si, že Obec Morávka zimní údržbu zanedbává.

Ke kritizované středě 30. 1. 2013 uvádím, že bylo nutné počkat, až zmrazky povolí, teprve pak se efekt rozhrnování projevil. Jinak lze konstatovat — jste na horách a k tomu patří zimní výbava motoristy. Závěrem — daně platíme všichni, takže podávat tyto informace na obec jako argument je zbytečné, tato informace je nám na obci známa již dlouho.

Rozpočet obce na rok 2013

Je od 1. 2. 2013 na internetu a v papírové podobě na úřední desce. Nahlédněte do tohoto důležitého dokumentu pro obec. Uvědomíte si, kolik věcí obec financuje a hospodaří tak, že je bez dluhů a svým vyváženým přístupem k výdajům má na nové investiční akce. Loňská největší investice byla do školy a to 12 622 620 Kč. Musíme doufat, že dostaneme zpět dotační peníze, protože momentálně jsme dostali informaci, že státní pokladna nevyplácí dotační finance a smlouvy o dotaci se také neuzavírají.

Ing. Zdeněk Ševčík, starosta

STAV OBYVATEL OBCE MORÁVKA K 31.12.2012

	muži	ženy	celkem
Narozené děti	7	3	10
Přihlášení občané	19	17	36
	26	20	46
Zemřelí občané	7	8	15
Odhlášení občané	16	9	25
	23	17	40

Na počátku roku $1087 + 46 - 40 = 1093$

Stav obyvatel k	1. 1. 2012	1087
Stav obyvatel k	31. 12. 2012	1093

Hospodaření Obce Morávky k 31. 12. 2012

Daňové příjmy	14 984 724,54	Běžné výdaje	9 366 233,85
Nedaňové příjmy	1 378 721,72	Kapitálové výdaje	11 583 321,40
Kapitálové příjmy	8 900,—		
Přijaté dotace	1 157 756,75		
Příjmy celkem	17 530 103,01	Výdaje celkem	20 949 555,25

	k 1. 1. 2012	k 31. 12. 2012
Stav na BÚ u České spořitelny	7 164 989,04	3 741 629,51

UPOZORNĚNÍ

Upozorňujeme občany, aby si nejpozději do konce února vyzvedli na Obecním úřadě Morávka nálepku na popelnici pro rok 2013.

Základní a mateřská škola Morávka

Úvodní slovo nového ředitele ZŠ a MŠ Morávka

Je to již několik let, kdy jsme se s manželkou rozhodli domek po babičce v Raškovicích zrenovovat podle našich představ o moderním bydlení, tak abychom se do tohoto malebného, příjemného a klidného údolí mohli někdy trvale nastěhovat. Informace o konkurzu na místo ředitele školy na Morávce naše plány závrtně urychlily. Když jsem v sobotu 5. ledna rozlepil obálku s mým jmenováním do funkce, rozbušilo se mi srdce radostí, že sny se začínají plnit, a že rok začínající třináctkou by mohl být tím pravým pro úplnou změnu v mém životě.

Hned v následujícím týdnu jsem pocítil novou hrdost, když mi dvě kolegyně sdělily po prohlédnutí webových stránek naší školy a stránek obce, že mi závidí krásnou školu, její vybavení a nádhernou přírodu okolo, do jejíhož lůna je škola zasazená. Spočil jsem se telefonicky s paní zástupkyní Gabrielou Daňkovou, přijel do školy a dověděl se o spoustě událostí, které mě budou v nejbližších dnech čekat. Poté jsem se nestačil divit, jak se na mne začaly valit samé příjemné a pozitivní dojmy.

Odstartovala to návštěva třídních schůzek, kdy jsem měl možnost se seznámit nejen s mnohými rodiči, ale také s vedením obce, členy zastupitelstva a členy rady školy. Dalším silným zážitkem byl zápis do první třídy, ke kterému přišel nezvykle vysoký počet dětí, a to velmi šikovných, mnohé děti by byly zdatnými žáčky první třídy již nyní. Následoval minulou sobotu prvotřídní závěr Festivalu sněhu, který nemohl znehodnotit ani déšť, protože organizace celodenního programu pod vedením pana Martina Foldyny prostě neměla chybu!

Výčet mých pozitivních zážitků by nebyl úplný bez příjemně šokujících zkušeností prvních dnů z klidné, přátelské a vlastně rodinné atmosféry na škole, kde se z ničeho nedělá věda, problémy se řeší v klidu, s rozvahou, žádná úspěchanost velkých městských škol, na kterých jsem doposud působil.

Mgr. Ivo Bojas, ředitel ZŠ a MŠ

MŠ

Den otevřených dveří

Srdečně Vás zveme na den otevřených dveří v MŠ Morávka, který proběhne 26. února od 15. 30 do 17. 30 hodin.

Zápis do MŠ Morávka pro školní rok 2013/14

Dne 28. února proběhne v prostorách MŠ od 14.00 do 17.00 hodin zápis budoucích školáčků.

Prosíme rodiče, aby nezapomněli přinést rodný list dítěte.

Karneval v MŠ

V pátek 22. března proběhne v tělocvičně ZŠ Morávka od 16.00 hodin karneval dětí naší mateřské školy.

Na akci, kterou pořádá klub rodičů, jste srdečně zváni. Pro děti bude připravena spousta her, soutěží, písniček k tanci a samozřejmě i zajímavá tombola.

Naše školička

Děti prožily Vánoce nejen doma u vánočních stromečků, ale také ve své školce. Bylo krásné sledovat radost dětí z nových hraček.

Po vánočním rozjímání jsme oslavili též tříkrálový svátek. Společně s dětmi jsme popřáli mnoho štěstí a zdraví do nového roku lidem v nejbližším okolí. Navštívili jsme pana doktora Crhu, paní prodavačky v prodejně COOP, pracovníky obecního úřadu i blízké večerky. Děti s přáním nezapomněly ani na vedení základní školy.

Celý leden bylo dost sněhu a děti si ho užívaly, jak jen mohly — stavěly sněhuláky, bábovičky, jezdily z kopce na lopatách a hrály různé zimní hry. Kromě zábavy jsme pomáhali třeba ptáčkům, když jsme společně s dětmi plnili jejich krmítka zrníčky a drobečky ze svačin.

V lednu jsme pak ještě navštívili místní knihovnu, kde nám paní Bystřičanová krásně popovídala a vzniku papíru a knih, přečetla dětem pohádky a zahrála si s nimi hry. Děti byly návštěvou knihovny nadšené a slíbily, že si s rodiči určitě přijdou nějaké knížky půjčit.

Za MŠ Morávka Vladimíra Nytrová, učitelka

Hodnocení zápisu do 1. třídy pro školní rok 2013/2014

Ve dnech 22. února a 23. února proběhl v ZŠ Morávka tradiční zápis budoucích prvňáčků.

K zápisu se dostavilo sedmnáct předškoláků a jeden byl pro nemoc omluven (dostaví se v náhradním termínu 14. února mezi 15. a 16. hodinou. Ze zapsaných žáků je deset děvčat a sedm chlapců. Čtrnáct dětí pochází z Morávky, dvě jsou z Pražma a jedno z Vyšních Lhot. Dva žáci nastoupí do školy po odkladu školní docházky z minulého školního roku (letos nikdo z rodičů o odklad povinné školní docházky nepožádal).

Během zápisu byly děti sledovány učitelkami prvního stupně, které se zaměřily především na celkovou připravenost dítěte pro nástup do školy. Zjišťovaly jsme schopnost dětí komunikovat s dospělými, poznávat barvy a základní geometrické tvary, nakreslit postavu nebo orientace v číselné řadě.

Kromě toho byly sledovány i sluchové a zrakové schopnosti budoucích školáčků. Ti si za své výkony odnesli drobné dárečky, které pro ně připravili žáci ZŠ v hodinách pracovních činností a v rámci školní družiny.

Mgr. Sylva Rohanová, učitelka 1. třídy

Lyžařský výcvik pro žáky ZŠ Morávka

Ve dnech 11. — 15. února probíhal na Kolářově chatě na Slavíci lyžařský výcvik pro žáky 5. až 8. třídy naší základní školy. Většina dětí možnost zdokonalit své lyžařské a snowboardové dovednosti uvítala a plně využila.

Lyžařský kurz vedla Mgr. Hana Amzlerová za pomoci instruktorů z řad učitelů ZŠ Morávka, Mgr. Jiřího Kornety a Mgr. Veroniky Skotnicové.

Pro žáky byly kromě každodenního sportování na svahu připraveny i rozmanité volnočasové aktivity, taneční zábavy, společenské hry a různé soutěže.

Veríme, že jsme si my i děti letošní lyžařský kurz parádně užili a budeme na něj dlouho v dobrém vzpomínat.

Za instruktory LVZ Mgr. Jiří Korneta, učitel ZŠ

Lyžování na Sviňorkách

I letos, během zimních měsíců, mají žáci naší školy možnost navštěvovat skiareál Sviňorky.

Za podpory obecního úřadu a místního lyžařského areálu mohou děti v rámci školní družiny, hodin tělesné výchovy a sobotního lyžařského kroužku využívat zdejší sjezdovku.

Mají tak vytvořeny ideální podmínky pro lyžování, takže nezbyvá, než popřát i bezvadné počasí se spoustou sněhu a zimního sluníčka.

Mgr. Martin Pospěch, učitel ZŠ

Kroužek kopané

První pondělí v říjnu byla pod hlavičkou Sokolu Morávka zahájena činnost kroužku kopané. Úvodní hodina proběhla v tělocvičně základní školy. Další dva pondělky jsme sportovali na školním hřišti. Nyní opět pokračujeme vždy v pondělí od 15.00 do 16.30 hodin. Na start nového kroužku přišlo celkem 13 zájemců. Počet se v průběhu prvního měsíce rozšířil a nyní se náš počet fotbalistek a fotbalistů ustálil na čísle 22.

Nejsou to jen chlapci (celkem 17), ale i děvčata (celkem 5) a jsou zastoupeny kromě deváťáků všechny třídy, prvňáci až osmáci. Rodinnou převahu mají bratři Jonáš, Jáchym a Matouš Jarolímové. Za nimi následují bratři Fabio a Denis Napoleone. Máme tady i sourozenecké dvojice — chlapec a děvče, kde vynikají Dominik a Tereška Blahutovi. Velmi dobře hrají také Ondřej a Andrejka Ošťádalovi. Poslední rodinnou dvojici jsou děvčata, Alžběta a Adélka Furdzové. Kromě těchto „rodinných“ sportovců náš kroužek navštěvují ještě Martin Bujok, František Stachura, Tomáš Adámek, Jakub Cežák, František Němec, Martin Foldyna, Eliška Legerská, Vítek Foldyna, Adam Nytra, Honza Carbol a náš jediný prvňák Vítek Zamboch, který se po „těžkých“ začátcích osměluje a s Matoušem Jarolímem tvoří nerozlučnou „stoperskou dvojici“ Puyol — Pigué.

Samotné tréninky jsou zaměřené někdy na rozvoj pohybových vlastností a obratnosti a na vlastní hru. Vzhledem k rozdílnému věku a sportovní kvalitě jednotlivců se převážně věnujeme samotné hře, kde se snažíme vysvětlit si některé fotbalové zákonitosti. Postupně se budeme seznamovat i se zvládnutím základních herních prvků s míčem a se základními pravidly kopané tak, abychom se v podzimní části sezóny mohli zúčastnit soutěží.

Kroužek bude probíhat pravidelně do konce května a to jak v tělocvičně, tak za příznivého počasí i na venkovním hřišti.

V průběhu první poloviny letošního roku se rozhodne, zda se od podzimní části fotbalové sezóny zapojíme do organizovaných soutěží v rámci Okresního fotbalového svazu.

Pro nás existuje možnost hrát ve starší přípravce v rámci Frýdecko-Místecké ligy ve společné skupině s družstvy z Frýdku-Místku, Václavovic, Sedlišť, Ostravice, Frýdlantu, Lískovce, Nošovic a Starého Města, kde se hraje turnajovým způsobem vždy u některého oddílu. Výhodou těchto přípravek je skutečnost, že společně mohou hrát chlapci i děvčata. V našem kroužku z pohledu výkonnosti a fotbalového umu jsou děvčata rovnocenná chlapcům.

Věřím, že se najdou aktivní rodiče těchto žáků, kteří pomohou nejen se samotnou přípravou, ale následně i při realizaci sportovních utkání v průběhu soutěžní sezóny.

Pamatuji již poměrně hodně, ale nevzpomínám si, že by se u nás na Morávce někdy hrál organizovaný soutěžní fotbal. Právě tyto dnešní začátky by mohly být něčím novým pro další pozitivní zviditelnění obce a přilákání nových občanů do naší krásné vesnice.

V oddílu kopané v Raškovících i v jiných oddílech hraje a hrálo velmi mnoho dobrých fotbalistů, kteří jistě v budoucnu přispějí svými radami či pomocí k rozvoji našeho kroužku a v budoucnu i oddílu kopané.

Věřím, že tato skupina mladých fotbalistů a fotbalistek je příslibem do dalších let, proto bychom je měli v tomto jejich zájmu podporovat a vytvářet jim co nejlepší podmínky pro další sportovní růst.

Jan Legerský, trenér kopané

Vyvrcholení 1. ročníku Festivalu sněhu 2012/2013 na Morávce

V sobotu 2. února 2013 vyvrcholil na Morávce 1. ročník Festivalu sněhu celodenním zábavným programem a bohatým doprovodným jarmarkem.

Již dopoledne probíhaly v areálu Základní školy Morávka hrátky na sněhu. Na několika stanovištích děti plnily nejrůznější úkoly, které pro ně připravili místní skauti. Sněhu sice bylo žalostně málo, ale děti dokázaly ke hře využít i tu trochu, co na školním hřišti zbyla.

Brzy odpoledne byla uvedena pohádka Lotrando a Zubejda, kterou zahrály a zazpívaly děti z Morávky a sousedních obcí. Po pěkné pohádce přišla na řadu ukázka výcviku a práce záchranných psů. Cvičitelé Brigády záchranné kynologie MSK a SDH Morávka předvedli slaňování psů i vyhledávání ukrytých osob nebo nalezení obětí zasypaných lavinou. Ukázky byly velice náznorné a setkaly se s velkým zájmem návštěvníků.

Během celého odpoledne mohly děti znovu soutěžit na školním hřišti, ale protože chvílemi hustě pršelo, přestěhovaly se s rodiči do tělocvičny a využily příležitost zacvičit si na sportovním náradí.

Po setmění vystoupila skupina Historika s ohňovou show a předvedla velkolepé venkovní divadlo se zapálenými loučemi.

Večer už patřil především hudbě. Nejprve jako předkapela vystoupila skupina Alter Via z Frýdlantu n. O. a od 20 hodin již publikum přivítalo celý den netrpělivě očekávanou kapelu Čechomor. Koncert se všem návštěvníkům líbil a nešetřili potleskem. Také od Čechomoru přišla pozitivní reakce:

„Děkuji Vám jménem celé kapely Čechomor za pozvání na Váš festival, který se nám opravdu líbil. Rádi jsme si u Vás ve škole zahráli. Zvláště, když přišlo publikum, které nám velmi fandilo. Děkujeme za kvalitní přípravu koncertu. Jestliže v budoucnu budete mít zájem, moc rádi přijedeme znova. S úctou

Karel Holas (frontman a houslista kapely Čechomor)“

Děkujeme návštěvníkům za zájem a podporu 1.ročníku našeho festivalu a věříme, že se opět setkáme.

Děkujeme všem ochotným a nadšeným dobrovolníkům, kteří nám pomohli s organizací celé zdařilé vrcholné akce a všech akcí předešlých. Děkujeme účinkujícím za velmi kvalitní vystoupení, kterým obec ještě lépe zviditelnili. Děkujeme SDH Morávka za přípravu a dohled nad bezpečným průběhem vrcholu festivalu. Děkujeme našim sponzorům, partnerům a zastupitelům obce za podporu celého projektu. Děkujeme vedení ZŠ za poskytnutí veškerého zázemí v budovách školy. Děkujeme všem, kteří nám drží palce a fandí naší snaze vytvořit prostředí, kde se lidé rádi setkávají a mají si co říci.

Za Obec Morávka a organizátory Festivalu sněhu 2012/2013

Ing. arch. Martin Foldyna

Postřehy vítěze závodu Travný Trek

Travný Trek na trase dlouhé 18 km dokončil v nejkratším čase (1:26:50) Vojtěch Král ze Šumperka, student Masarykovy univerzity v Brně a juniorský mistr světa z roku 2007 v orientačním běhu ve sprintu.

Vojty Krále jsem se zeptali:

Tušil jste už při registraci do závodu, že nebudete mít konkurenci, nebo jste měl z místních borců obavy?

Při registraci jsem měl obavy z toho, že nepřijedou žádní další prestižáci, kteří budou chtít brát závod opravdu vážně jako já. Nakonec přijela dobrá konkurence, takže když se od startu vyběhlo opravdu svižným tempem, věděl jsem, že si pěkně zazávodíme.

Jak vám vyhovovalo počasí a trať?

Profil původní trasy Travného treku vypadal velmi náročně, změnou trasy před startem se nakonec to brutální stoupání na Travný rozdělilo na 2 části, takže to bylo o něco lehčí, náročnost závodu ale zůstala stejná a to hlavně kvůli jejímu prodloužení o několik km. Počasí ani sníh mi nevadili, spíš právě naopak. V takových podmínkách trénuji celou zimu, takže jsem s tím neměl žádné problémy.

Znáte kopce kolem Morávky nebo byly pro vás velkou neznámou?

Na Morávku jezdím už třetí rok a za tu dobu jsem stihl proběhat a prochodit okolní kopce křížem krážem, takže jsem moc dobře věděl, jaký kopec mě na Travném čeká. A byl stejný jako vždy, možná ještě náročnější v těch závějích.

Jak jste byl spokojen s organizací závodu?

Na organizaci závodu si moc nepotrpím, hlavně že jsme si dobře závodili. Ale hodnotil bych ji jako odpovídající. Při prvním ročníku má každý pořadatel právo na nějakou chybu nebo zpoždění. Kvalitní zázemí v suchu a teple, nealkoholické pivo jako cena, řekl bych, že ideální stav.

(Hana Jarolímová)

Gratulace paní vychovatelce ze ZŠ Morávka k 3. místu v závodě TravnýTrek

Darina Kaňoková, která dohlíží na děti ve školní družině, doběhla mezi ženami v náročné konkurenci kategorie Strong („drsňáci“) na vynikajícím 3. místě.

Darina utíkala sprintem vstříc kroupám, dešti, větru i sněhovým vločkám a do cíle trasy o délce skoro 18 km s převýšením cca. 500 m přiběhla za 2 hodiny a 23 minut a nechala za sebou celou řadu sportovců a sportovkyň.

Jak trénuje? Do práce a z práce běhá nebo jezdí na kole a o víkendech ji potkáte na výšlapech do místních kopců — většinou samotnou, protože ji málokdo stačí.

Paní vychovatelce blahopřejeme a doufáme, že se ji podaří donutit ke zvýšené sportovní aktivitě také naše děti v tělocvičně i na hřišti.

H. Zbořilová a H. Jarolímová (jež se v kategorii Light („změkčilci“) dovekly do cíle s více než dvouhodinovým zpožděním).

Naše škola by měla být pro obec Morávku prioritou

Je to skoro rok, co se občané Morávky semkli, aby dali voleným zastupitelům jednoznačně najevo, že podporují zachování školy v plném rozsahu.

Nyní je školní budova nově zateplena a má vyměněná okna, což povede k výraznému snížení provozních nákladů. Úspěšně proběhlo druhé kolo konkurzu a naše škola má nového pana ředitele. Škola se stala centrem kulturních akcí obce a její areál si mohlo v rámci akcí Festivalu sněhu prohlédnout mnoho lidí, kteří navštívili naši krásnou obec. Demograficky nejslabší ročník 1999 v příštím roce vyjde z 9. tříd a vzestup počtu žáků se již plně projevil při letošním lednovém zápisu, což je vynikající výsledek, uvažíme-li, jak velký školský obvod naše škola představuje. Mateřská škola je plně obsazena a zasloužila by navýšení kapacity. To vše nás naplňuje optimismem a vírou v budoucnost naší školy.

I letos se bude hlasovat o výjimce z počtu žáků, neboť u menších škol, kde není naplněn limit žáků, dofinancovává mzdy učitelů obec.

Daňové příjmy obce jsou více než 16 mil. Kč, nedaňové přes 1 mil. Kč. Navíc obec do svého rozpočtu obdrží úhradu dotace na zateplení školy, což je 7 mil. Kč. Na výdajové straně je 12 milionů za novou budovu obecního úřadu, na který obec dotaci nezískala. Přesto tento rozpočet umožní obci hospodařit velkoryse a není důvod, proč neschválit „výjimku z počtu“. Obec není zadlužena a dofinancování mezd nijak zvlášť nezatíží její rozpočet. Bylo schváleno nové rozpočtové určení daní a neztratili jsme nic za rozlohu, takže obec Morávka získává každoročně do své pokladny více než 2,5 milionů Kč ročně.

Obec Morávka je svébytnou obcí, která si zaslouží mít úplnou školu. Nezbyvá nám než zopakovat: Finanční prostředky potřebné k dofinancování mezd představovaly loni necelých 6 % rozpočtu obce. Uzavření 2. stupně základní školy v neprůjezdné obci by znamenalo automatický odliv žáků z prvního stupně. Do několika let by zde stála krásná zateplená, ale prázdná budova.

Věřím, že zastupitelé vyslyší přání těch, kdo jim dali svůj hlas, a škola na Morávce nadále bude fungovat v plném rozsahu — tedy mateřská škola s 1. a 2. stupněm.

Mgr. Martin Žamboch, člen školské rady

Kde a jak se můžete zbavit vysloužilých elektrospotřebičů

Domácnosti se mohou vyřazených elektrospotřebičů zbavit zdarma na některém z míst zpětného odběru, která k tomuto účelu byla vytvořena. Je přitom ale nezbytné splnit jednu základní podmínku: spotřebiče musejí být kompletní, tedy nerozebrané.

V takovém případě hradí další nakládání s nimi výrobci a dovozci prostřednictvím kolektivních systémů, které založili.

Tato výhoda se nevztahuje na elektrozařízení, kterému již někdo odmontoval důležité části jako např. motor, kompresor, topné těleso, buben, plášť apod. Demontáž a zpracování elektrospotřebičů je činnost zákonem určená pouze osobám s příslušnými oprávněními. Takové výrobky je nutné považovat za odpad a náklady spojené s jejich odstraněním jdou k tíži obci. Promítají se tedy do poplatků, které platíme my všichni!

Spotřebiče v komunálním odpadu přispívají k devastaci životního prostředí, protože neumožní, aby byly v maximální míře využity druhotné suroviny. Zároveň prodražují sobě i svým sousedům nakládání s komunálním odpadem. Zatímco totiž systém zpětného odběru starých spotřebičů financují výrobci a dovozci nových elektrozařízení, za komunální odpad platí prostřednictvím veřejných rozpočtů každý z nás.

Vysloužilé spotřebiče patří na místa zpětného odběru. To obyvatelé České republiky nijak nezpochybňují a naučili se podle této zásady také ve většině případů chovat. Čím menší ale spotřebič je, tím méně ekologický přístup zpravidla projevujeme.

Navzdory veškeré snaze kolektivních systémů zajišťujících sběr a recyklaci starých elektrozařízení dosud u některých lidí přetrvává krátkozraký přístup: co se vejde do běžné popelnice, to do sběrného dvora nepovezu!

Vyřazené spotřebiče z Vašich domácností můžete zdarma odevzdávat na těchto místech:

Sběrné místo obce Morávka:

otvírací doba:	duben—září	pátek 13 — 17.00 hod.
		sobota 9 — 13.00 hod.
	říjen — březen	sobota v sudém týdnu 9 — 13 hod.

Nově jsou v naší obci umístěny malé kontejnery na drobný elektroodpad u **prodejny Jednoty a na parkovišti Lipový**

Do těchto kontejnerů patří drobný elektroodpad, jako jsou vysoušeče vlasů, mixéry, kávovary, žehličky na vlasy či třeba vrtačky.

Jejich pořízení finančně podpořila společnost ELEKTROWIN a.s.

Charita Frýdek—Místek

Přehled výtěžku Tříkrálové sbírky

Obec	2012	2013	rozdíl
Krásná	23 061,00	28 245,00	5 184,00
Morávka	28 005,00	31 817,00	3 812,00
Pražmo	28 570,00	28 307,00	- 263,00
Raškovice	34 094,00	23 270,00	-10 824,00
Vyšní Lhoty	11 560,00	4 509,00	- 7 051,00

Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj Územní pracoviště ve Frýdku—Místku

FINANČNÍ SPRÁVA

Stejně jako v minulých letech nabízí Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj, Územní pracoviště ve Frýdku—Místku (dále jen ÚZP) občanům možnost podání přiznání k daním z příjmů přímo v obci jejich pobytu. Zaměstnanci ÚZP budou zajišťovat sběr těchto přiznání a budou připraveni poskytnout drobné rady, konzultace a informace potřebné pro jejich správné vyplnění. Současně si dovoluujeme upozornit, že v žádném případě nebude možno zaplatit daň zaměstnanci ÚZP na místě v hotovosti. Formuláře přiznání k daním z příjmů jsou k dispozici i na obecním úřadě.

V souladu s výše uvedeným bude tato akce zajištěna na Obecním úřadě Morávka dne 6. března 2013 v době od 11:00 do 17:00 hod.

Úřední hodiny ÚZP ve Frýdku—Místku na konci měsíce března 2013

Poslední den lhůty pro podání přiznání k daním z příjmů připadá v roce 2013 na úterý 2. dubna. Tento den a ve dnech předcházejících tomuto datu bude provoz ÚZP zajištěn následovně:

- v týdnu od 25. března do 29. března denně od 8:00 do 18:00 hod.;
- v sobotu 30. března od 8:00 do 12:00 hod.;
- v úterý 2. dubna od 8:00 do 18:00 hod.

Úřední hodiny pokladny ÚZP pro příjem plateb v hotovosti bude zajištěn následovně:

- v týdnu od 25. března do 29. března
 - pondělí, středa 08:00—11:30 a 12:30—16:00 hod.
 - úterý, čtvrtek 08:30—11:30 a 12:30—15:30 hod.
 - pátek 08:30—11:30 a 12:30—15:00 hod.
- v sobotu 30. března 08:00—12:00 hod.
- v úterý 2. dubna 08:00—11:30 a 12:30—16:00 hod.

Elektronická podání pro finanční správu

S rozvojem elektronizace finanční správy došlo k redukci počtu vydávaných daňových formulářů. S ohledem na tuto skutečnost budou tiskopisy daňových přiznání, hlášení či vyúčtování vydávány ÚZP pouze v omezené míře. Tiskopisy lze stáhnout v elektronické podobě na internetové adrese <http://financnisprava.cz>, volba **Daňové tiskopisy→Databáze aktuálních daňových tiskopisů**, a dále v členění podle jednotlivých daní. Takto stažené tiskopisy slouží pouze k podání v listinné podobě.

Přiznání k daním z příjmů, ale i k ostatním daním, lze podávat také prostřednictvím společného technického zařízení správce daně. Pro tyto účely je Ministerstvem financí zřízen Daňový portál (<http://adisdp.mfcr.cz/>). Tato webová aplikace poskytuje služby veřejné (elektronická podání, informační zdroje) a neveřejné (daňová informační schránka). V rámci veřejných služeb je k dispozici elektronická podatelna (<http://adisepo.mfcr.cz/>), kde je možné daňová přiznání, ale i další podání pro daňovou správu podat elektronicky. Podání učiněná v této webové aplikaci lze také odeslat prostřednictvím datové schránky (ID datové schránky ÚZP ve Frýdku-Místku je: qzun6r9) nebo vytisknout a podat v listinné podobě příslušnému ÚZP osobně nebo poštou.

**MVDr. Jiří Karásek, 1.veterinární klinika,
Sadová 1158, 738 01 Frýdek – Místek
tel.: 558 638 260**

POZVÁNKA

Dovolujeme si Vás pozvat na očkování psů proti vzteklině, které se bude na Morávce konat v sobotu 13. 4. 2013 na těchto místech:

U Obecního úřadu	8.00 — 8.20 hod
U restaurace Partyzán	8.25 — 8.40 hod
Slavíč — škola	8.45 — 8.50 hod
Úspolka	8.55 — 9.00 hod
Bebek	9.10 — 9.20 hod

Očkování má platnost dva roky. Povinnost se vztahuje na psy vakcinované naposledy v roce 2011. Cena je 150 Kč a je splatná ihned při očkování. Každý pes obdrží potvrzení do očkovacího průkazu a evidenční známku. Zajistěte prosím doprovod, který je schopen udržet psa při zákroku. ***Neposílejte se psy nezletilé děti a nezapomeňte očkovací průkaz.***

Při vakcinaci bude možno zakoupit tablety na odčervení a přípravky proti blechám a klíšťatům. Pokud máte zájem o společnou vakcinaci vztekliny a infekčních nemocí, nahlase tuto skutečnost telefonicky na č. 558 638 260.

Srdečně Vás zve tým pracovníků 1. veterinární kliniky ve Frýdku-Místku.

**STUDIO SHINE s.r.o.
Politických obětí 118, Frýdek–Místek**

**OPRAVÍME A SEŘÍDÍME OKNA, DVEŘE PVC I EURO
tel: 736 10 10 20**

Právní záležitosti

s občany a podnikateli projedná a vyřídí každou středu mezi 15 až 17 hodinou
na Obecním úřadě v Raškovicích

JUDr. Marcela Žoričová

formou poradenství, spisování listin, žalob, smluv — včetně kupních,
rovněž převody nemovitostí, zřizování věcných břemen apod.

Kontakt tel. i fax: 596 810 741, mobil 603 447 219, e-mail: zoric@atlas.cz

Moje zdraví 4

NÁDOROVÁ ONEMOCNĚNÍ I. díl

ÚVOD

Rakovina (zhoubné nádory = novotvary) je onemocnění genů (DNA), při nichž dochází k nekontrolovatelnému růstu buněk. Příčina vzniku nebyla zatím odhalena, ale z výzkumů je známo, že vyvolávajícím či podporujícím činitelem spuštění zhoubného procesu je také zdravý jedinec, který nedodrжуje správný životní styl. Studie mimo jiné potvrdily známou skutečnost, že rakovina je nemocí z opotřebení buněk.

V České republice existuje nádorový registr, v němž je možno dohledat počty nově hlášených i zemřelých na zhoubné novotvary. Věk je hlavním rizikovým faktorem zhoubného bujení. Obecnými riziky vzniku zhoubných nádorů je tabák 29—31 % (karcinom plic, hrtanu, hltanu, jícnu, úst, ledvinné pánvičky, močového měchýře, slinivky břišní), výživa 20—50 % (překrmování a nesprávné složení stravy), infekce 10—20 % (virem HPV, virem hepatitidy B a C, virem Epsteina Barrové, infekce bakterií *Helicobacter pylori* je rizikovým faktorem pro karcinom žaludku), pohlavní hormony 10—15 %, fyzikální faktory (elektromagnetické záření) 5—6 %, alkohol 4—6 %, zaměstnání (stres a některé profese, při kterých se pracovníci dostávají do kontaktu s chemikáliemi, např. benzen, vinylchlorid, azbest) 2—3 %, znečištění 1—4 %, nedostatek pohybu 1—2 %, léky 1 %.

Obezita je významný rizikový faktor pro vznik nádorového onemocnění. U obézních mužů se podle řady studií častěji vyskytuje karcinom tlustého střeva, rekta a prostaty. U obézních žen je zvýšené riziko většiny gynekologických nádorů a tumorů žlučníku. Jiné studie prokázaly během 16- ti letého sledování u výrazně obézních žen, s obvodem pasu přes 90 cm o 63 % vyšší riziko, že zemřou na zhoubný nádor, než ženy ze skupiny nejštíhlejších, s obvodem pasu maximálně 70 cm. Zhoubné riziko širokého pasu se ukázalo zcela nezávislé na hodnotě body mass indexu (BMI). Jinými slovy, příliš objemné břicho je pro ženu velkým zdravotním rizikem bez ohledu na to, jaká je její celková hmotnost.

Nádorové onemocnění u rodičů vzniklé i ve vyšším věku zvyšuje riziko vzniku stejného tumoru u jejich dětí. Největší riziko vzniku nádoru mají potomci rodičů, kde nádorové onemocnění rodičů vzniklo v jejich raném věku. Jedná se převážně o nádory tlustého střeva a konečníku (kolorekta), plic, prsu, prostaty, močového měchýře, melanom a Hodgkinského lymfom. Nádory jsou dědičné jenom vzácně, asi v 5 — 10 %. Nejčastější dědičné formy nádorů jsou nádory prsu, vaječníků a tlustého střeva. Dědičná dispozice může být přenášena přes obě pohlaví. Starší pacienti mají tendenci spíše skrývat skutečné obtíže upozorňující na vážné, ale léčitelné onemocnění. Tito lidé věří, že stárí je věk chorob, invalidity a pocit, že se necítí dobře, přijímají jako přirozenou součást stárnutí. Toto mylné přesvědčení vede k podcenění příznaků onemocnění.

Jak předcházet onkologickým onemocněním?

Změnit svůj životní styl na základě znalostí rizikových faktorů způsobujících rakovinu.

NÁDORY KŮŽE

Rizikové faktory — ultrafialové záření, dlouhodobý kumulativní pobyt na slunci nechráněným i chráněným místům kůže, věk, pohlaví, vícečetné benigní pigmentové névy (pro rozvoj melanomu u mužů).

KOLOREKTÁLNÍ KARCINOM

Význam testování okultního krvácení ve stolici prokázaly snížení úmrtnosti na kolorektální karcinom u lidí ve věku 50 — 80 let o 15 — 33 %. Průměrný věk při stanovení diagnózy je vyšší u žen než u mužů. Nejvíce případů bylo u mužů hlášeno ve věku 65 — 69 let, u žen ve věku 75 — 79 let. Primární prevence je stanovena u lidí starších 50 let pro test stolice na okultní = skryté krvácení jednou ročně a od 55 let kolonoskopie v intervalu 10 let.

KARCINOM PRSU

Faktory ovlivnitelné změnou životního stylu: kouření, alkohol — pravidelný příjem alkoholu riziko karcinomu prsu zvyšuje; pohyb, denní režim, obezita — významně rizikový je vyšší příjem tuku (dokonce i polynenasycených mastných kyselin) pro pozdější vznik karcinomu; místo bydliště, vzdělání, životní prostředí, socioekonomická situace, psychologické faktory.

Faktory dispoziční: věk, tělesná výška, TK, nezhoubné onemocnění prsu, věk prvních a posledních měsíčků, věk prvního porodu, počet porodů, kojení, operace vaječníků, hormonální antikoncepce, jiná hormonální léčba, nádorové onemocnění v rodině, genetické nálezy. Ženy, obézní v adolescenci, jsou do přechodu před karcinomem relativně chráněny, ženy, které přibraly a byly obézní v dospělosti, mají postmenopauzální riziko vysoké. Po přechodu je tedy riziko karcinomu prsu u obézních výrazně vyšší než u štíhlých. Nejprudší vzestup je po 50. roce věku. Před 20. rokem je výskyt karcinomu vzácný. U nás se během 28 let pozoruje přesun nově vzniklých onemocnění do mladších věkových kategorií, což začíná být patrné již ve věkové skupině 40 — 44 let. Ženy, které měly časný nástup první menstruace, nebo pozdní menopauzu, mají zvýšené riziko, že onemocní rakovinou prsu. Ženy, které nerodily a ty, které rodily v pozdním věku, jsou v riziku

vzniku karcinomu prsu. Ženy prvorodičky po 35. roce věku jsou vysoce rizikové a mají větší riziko než ženy, které nerodily. Nejúčinnější kombinací, která snižuje nárůst nových onemocnění karcinomu prsu, je fyzikální vyšetření prsu lékařem a mammografie. Úmrtnost na karcinom prsu je o 40 % nižší u žen, které podstoupily každý rok mammografii počínaje věkem 50 let. Současná praxe mammografického screeningu v ČR je ženy 45—69 let, interval 2 roky. Samozřejmě by mělo být samovyšetření prsů jednou za měsíc.

KARCINOM PROSTATY

Studie nedávno prokázaly, že riziko karcinomu prostaty, se zvyšuje pravidelným příjmem multivitaminových směsí a kromě věku nejsou známy žádné další rizikové faktory. Z preventivních opatření je mužům ve věku 40 let v intervalu 2 roky doporučován odběr krve na test PSA, u mužů ve věku 50—70 let PSA a vyšetření prostaty přes konečník. U karcinomu prostaty může klesnout riziko až o 40 % podáváním vitaminu E.

GYNEKOLOGICKÉ NÁDORY

Zvýšený výskyt je po 40. roce, vrchol mezi 45. a 55. rokem života, poté se opět snižuje.

Rizikové faktory — časně zahájení pohlavního života, více sexuálních partnerů (přenos HPV), ženy, které nerodily, pohlavně přenosné choroby, virová onemocnění (herpes viry), kouření, špatná genitální hygiena, nepříznivé socioekonomické podmínky, dlouhodobé užívání antikoncepce (starší typy preparátů).

PLICNÍ KARCINOM

Nejčastější typ nádoru u mužů, rozdíl v pohlaví se však v posledních letech snižuje

Rizikové faktory jsou jednoznačně kouření — je odpovědné za 90 % plicních nádorů; člověk kouřící 30 let dvacet cigaret denně má dvacetinásobné riziko vzniku karcinomu; profesní prostředí.

MOTTO k zamyšlení:

Každá nemoc jde jen tak daleko, kam až jí to sami dovolíme.

František Drtíkol

autor: Hana Zbořilová

odborný garant: MUDr. Lenka Carbolová

Literatura:

<http://www.lecba-rakoviny.cz/novinky/siroky-pas-zvysuje-riziko-nadoru-a-smrti-153>

http://www.svl.cz/Files/nastenka/page_4766/Version1/Onkoprevence-v-pri-marni-peci.pdf

www.kolorektum.cz

www.mamo.cz

www.uzis.cz

Naši chataři a chalupáři

Jsou neodmyslitelnou součástí Morávky. Už skoro sto let. Naši chataři a chalupáři.

Až na samý konec Velkého Lipového jezdí přes čtyřicet let na chatu rodačka z Trojanovic Hana Juračáková. Od roku 1952 pracovala v rozhlasě, potom třicet let v ostravské televizi jako produkční a pak sedm let opět v rozhlasě. Napsala a vydala knížku Odrobinky a Co televizní divák neviděl. V USA a v Kanadě natáčela filmy o našich krajanech. Její jméno se objevuje např. v titulcích divácky úspěšného pořadu Lovy beze zbraní.

Hana Jarolímová se Hany Juračákové ptala, co pro ní Morávka znamená:

Na světě jsou jenom dvě místa...

Je to už moc a moc dávno. Chystali jsme se na zimní dovolenou na Šumavu a náš přítel, muzikolog, nám říkal: „Musíte navštívit hudebního skladatele Jaroslava Křičku a vyřídit mu pozdrav ode mne, bydlí kousek za Sušicemi“. Moc jsme mu to neslibovali, jedeme přece lyžovat a ne na návštěvy.

Bydleli jsme na Čenkově pile, všechno bylo bez chyby, jen sníh ne a ne nasněžit. Ještě že někde sníh byl — v dalekém Calgary probíhala olympiáda. Tam sníh měli, ale zase jim ze skokanského můstku vítr odvával skokany. (Když jsem viděla o několik roků později, na jaké holině ten můstek postavili, nedivila jsem se.)

Už jsme navštívili kdeco památného v okolí, přenosy z olympiády také nebyly každý den a tak jednoho dne jsme zajeli do Sušice a pěšky se vydali hledat známého skladatele Jaroslava Křičku. Neušli jsme moc velký kus cesty z města a po pravé straně na kopečku na nás koukal úhledný domeček, kde nás, neohlášené hosty, přivětivě vítal jak hudební skladatel, tak jeho paní. Strávili jsme u nich velmi příjemné odpoledne, naše Martinka měla šest roků až v září a tak se jí opravdu jako malé holce pan skladatel u klavíru věnoval.

Potom jsme si povídali a samozřejmě jsem vyslovila otázku: „Jak se rodilý Valach z Kelče, ocitl na druhém konci republiky?“ „No, to bylo tak. Něco nás přivedlo do Sušice a ve volném čase jsme procházeli okolí. Jednou jsme zabloudili právě sem. Vylezli jsme na kopeček, posadili jsme se do trávy a říkali jsme si: Kdybychom chtěli stavět dům, tak jedině tady. Tak se nám to místo líbilo. Uplynul nějaký čas, my jsme se ke stavbě rozhodli, chaloupku jsme postavili a od té doby tady žijeme a jsme tu moc rádi. Víte, člověk má dvě místa na světě, která miluje. Jedno, kde se narodil, a druhé, kde se usadil. A jenom tam je rád. A my jsme tady rádi a spokojeni a do Kelče jezdíme jenom na návštěvu a též rádi!“

Ani jsme netušili, že uběhne několik let a stane se nám přesně to, co Křičkovým.

V pohnutém roce 1968 jsme trávili dovolenou na Sázavě a moc se nám tam líbila jedna chata. Vrátili jsme se z dovolené a 31. července jsem posílala objednávku na chatu do Kysuckého Nového Města (panu Pavlicovi, protože i chata se kupovala po pultem a pan Pavlica byl známý fotografa Slávy Štochla a ten nám to s ním zařídil). Měli jsme chatu, ale neměli jsme pozemek. Bláhově jsme se domnívali, že v naší rodné vesnici ji postavíme na místě, které určil tatínek. Kdepak, místní radní nám to nedovolili. I vydali jsme se hledat. A zase nám poradil přítel muzikolog. Postavte si chatu v údolí, kde budeme stavět my. Přijeli jsme, zastavili v kouzelném údolí jen tak a pod námi bylo mini údolíčko u potoka, porostlé vřesem, a my si říkali, to je přesně to, co chceme, tady by se nám líbilo. A vydali jsme se hledat majitelku pozemku. Bylo to všechno moc složité, ale podařilo se, a 1. srpna 1969 chata stála v hrubé stavbě, stejně jako v pohádce — za rok a den.

Tak jsme našli stavební místo stejně jako Křičkovi. Jen jsme tam náhodou dojeli autem, nechali v něm děti a šli hledat majitelku pozemku.

Uběhlo už mnoho, mnoho let a my jsme na tom úplně stejně. Milujeme naše rodné místo pod památným Radhoštěm a když zastavíme na tichavském kopci a máme před sebou nádherné panoráma hor s vévodícím Radhoštěm, říkáme si: Pánbíček nás měl moc rád, když nás poslal na svět v tak kouzelném kraji. Po příjezdu na chatu, do údolí Velký Lipový, kdy nás vždycky vítá Ropička s věncem okolních hor, potok nám zpívá svou pravidelnou písničku, a v září rozkveté kopeček obrostlý vřesem, říkáme si totéž a Pánbíčkově děkujeme. Našli jsme tam nové sousedy, lépe řečeno — oni nás vzali mezi sebe. Trávíme tam mnoho času, ten rychle ubíhá a bere sebou i ty sousedy a sousedky. První odešel starý Ščupal, potom pan Škola, Pánkovi, Skotnicovi se nejdřív odstěhovali do jiného údolí, ale potom také navždy, a pan Vlček, Ruda Pitřík, Gřundělovi, paní Vlčková, paní Šebestová a další, a před loni na podzim bard Lipového Jura Hlisnikovský.

V roce 2004 jsme obnovili za účasti mnoha Moravčanů památný obrázek Panenky Marie, pan Biskup František Václav Lobkowitz ji posvětil a soused Láďa Holeš připomněl zúčastněným, jaké okolnosti obrázek připomíná.

Ve Velkém Lipovém máme ještě něco, co se tak hned někde nenajde. Zvonek a protože zvoník už také dávno vyzvání na nebesích, jeho žena, paní Foldynová, nám v poledne a večer připomíná čas.

Na Morávce jsme už čtyřicet tři let, bohužel máme jenom chatu, nemůžeme v ní žít celý rok jako Křičkovi. Pobýváme tam však také tak rádi jako oni. Naposled jsme v ní prožili nádherný čas od 28. prosince 2012 do 2. ledna 2013.